

نشریه دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران (دوماهنامه پرستاری ایران)
دوره ۲۱، شماره ۵۶، اسفندماه ۱۳۸۷، ۲۶-۱۷

آگاهی، نگرش و عملکرد دانشجویان علوم پزشکی در مورد پیشگیری از ایدز

*رضا میرنژاد^{۱۱} جلال کیانی^{۱۲} فرهاد جدی^{۱۳} فرشید علاءالدینی^{۱۴}

چکیده

زمینه و هدف: جوانان عمده ترین گروه در معرض خطر ایدز در سراسر دنیا می باشند و آموزش راه های پیشگیری تنها راه کاهش احتمال خطر آلودگی به HIV در بین آنان است. هدف این مطالعه تعیین سطح آگاهی، نگرش و عملکرد دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ایران در مورد ایدز بود.

روش بررسی: کلیه دانشجویان رشته های مختلف دانشگاه علوم پزشکی ایران جامعه پژوهش را تشکیل می دادند و تعداد ۵۵۰ دانشجو از کل ۴۲۳۷ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی ایران به صورت راندوم با توجه به جمعیت هر دانشکده انتخاب شدند. گردآوری داده ها به وسیله پرسشنامه ای خود ایفا که شامل اطلاعات دموگرافیک، سئوالات آگاهی، نگرش و عملکرد بود انجام شد. داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و آزمون t -test، X^2 و آنالیز واریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: بیش از ۶۰ درصد دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی در دانشکده های مختلف از سطح آگاهی خوبی در زمینه ایدز و راه های انتقال آن برخوردار بودند. در این بین دانشجویان دانشکده پزشکی از آگاهی بالاتری نسبت به سایر دانشجویان دانشکده ها برخوردار بودند ($P < 0/05$). در این مطالعه بیشترین منبع کسب اطلاع دانشجویان را رسانه های گروهی (صدا و سیما با ۷۵/۸ درصد) تشکیل می دادند. از نظر نگرش ۷۵ درصد از آنان نگرشی مثبتی به راه های پیشگیری از ابتلا داشتند. از نظر عملکرد ۸۴/۷ درصد از دانشجویان اعتقاد بر استریل کردن وسایل جهت حذف ویروس عامل ایدز داشتند و ۵۵/۵ درصد از دانشجویان معتقد بودند که برای ضدعفونی کردن محیط از خون آلوده می توان از وایتکس استفاده کرد.

نتیجه گیری: براساس نتایج مطالعه مشخص گردید که برنامه ریزی مسئولین جهت ارتقای کمی و کیفی برنامه های آموزشی در زمینه کنترل و پیشگیری ایدز از طریق رسانه ها (به خصوص صدا و سیما) و هم چنین گنجاندن مبحث ایدز در درس بهداشت جهت آموزش راه های پیشگیری و کنترل ایدز در بین دروس دانشگاهی یک ضرورت خواهد بود.

کلید واژه ها: آگاهی - نگرش - عملکرد - پیشگیری از HIV

تاریخ دریافت: ۸۶/۹/۲

تاریخ پذیرش: ۸۷/۹/۳۰

^۱ دانشجوی دکترای گروه میکروب شناسی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران، تهران، ایران (*مؤلف مسؤول)

^۲ کارشناسی ارشد ویروس شناسی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران، تهران، ایران

^۳ کارشناسی ارشد گروه میکروب شناسی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران، تهران، ایران

^۴ دکترای گروه اپیدمیولوژی و آمار، موسسه پژوهشگران سلامت تهران، تهران، ایران

مقدمه

امروزه در بسیاری از کشورها، سندرم اکتسابی نقص ایمنی (ایدز) و HIV به عنوان مهم ترین مشکل سلامتی در آمده است. از آنجائی که HIV/AIDS در اوایل دهه ۱۹۸۰ شناسائی شد، تاکنون تلاش های زیادی جهت کنترل آن در سراسر جهان صورت گرفته است و علی رغم پیشرفت های خوبی که در پیشگیری و درمان آن صورت گرفته، ولی هنوز HIV/AIDS یکی از مهم ترین بیماری های می باشد که زندگی انسان های زیادی را تهدید می کند.^(۱) بنابر تخمین سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۰۳، HIV سبب مرگ بیش از ۳ میلیون نفر و آلودگی ۵ میلیون نفر گردید. امروزه آمارها به خصوص آمار سازمان جهانی بهداشت نشان می دهد که در سراسر دنیا بیش از ۴۰ میلیون نفر آلوده به HIV هستند.^(۳،۲)

در سراسر دنیا، جوانان عمده ترین گروه در معرض خطر بوده و آموزش و افزایش سطح آگاهی آن ها در مورد روش های پیشگیری از ایدز تنها راه در دسترس برای کاهش خطر آلودگی در بین این قشر از جامعه می باشد. بررسی های به عمل آمده در جوامع مختلف نشان دهنده سطح آگاهی متفاوت جوانان نسبت به ایدز می باشد که خود با عوامل متعددی، از جمله عوامل اجتماعی- فرهنگی، مذهبی، خط مشی سیاسی و سطح آگاهی والدین ارتباط داشته است.^(۵،۴) در مطالعه ای در هندوستان مشخص گردید که حدود ۴۵ درصد نمونه از غیر قابل درمان بودن ایدز در حال حاضر اطلاع داشتند و ۴۷ درصد می دانستند که ابتلا به بیماری آمیزش (STD) با افزایش خطر ابتلا به ایدز همراه است. هم چنین در این مطالعه بیان شد که آگاهی دانشجویان پسر و ساکن در شهر به طور معنی داری

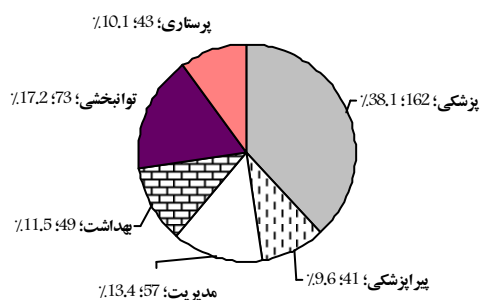
بالاتر از سطح آگاهی دانشجویان دختر و ساکن در روستا قرار داشت.^(۶) در مطالعه ای دیگر که بر روی دانشجویان دانشگاه ناکازاکی ژاپن انجام شد مشخص شد که آگاهی دانشجویان دختر نسبت به ایدز در سطح بالاتری نسبت به پسران قرار داشته، اما درباره افراد مبتلا به ایدز، قضاوت ناعادلانه ای داشته اند.^(۷) سطح آگاهی در دانشجویان رشته پرستاری در یکی از دانشگاه های آلمان بالا بود و دانشجویان مردی که قبلاً تجربه مراقبت از بیماران مبتلا به ایدز را داشتند آگاهی بالاتری داشته و هم چنین تمایل بیشتری به مراقبت از این بیماران را نشان داده اند. هم چنین در انگلستان، دانشجویان پرستاری که از بیماران مبتلا به ایدز مراقبت کرده بودند نگرش بهتری نسبت به ایدز داشتند.^(۸) بررسی سطح آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی همدان و گیلان نشان داد که بیش از ۵۰ درصد از آنان از آگاهی خوبی نسبت به ایدز برخوردار بودند.^(۹) همچنین در مطالعه سطح آگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان، ۵۷/۸ درصد از سطح آگاهی خوبی نسبت به ایدز برخوردار بودند. در مطالعه دیگر که در دانشگاه گیلان انجام شد ۱۱/۷ درصد دانشجویان از سطح آگاهی خوب برخوردار بودند و میزان آگاهی دانشجویان متأهل و جوان تر نسبت به دانشجویان مجرد و مسن تر بیشتر بود.^(۱۰) هدف این مطالعه، تعیین آگاهی، نگرش و عملکرد دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ایران (در ۶ دانشکده) در طی سال ۸۶-۸۵ در زمینه راه های انتقال و پیشگیری از ایدز بود.

روش بررسی

این مطالعه مقطعی در طی سال ۸۶-۱۳۸۵ انجام شد.

یافته ها

براساس یافته ها نتایج میانگین سنی دانشجویان ۲۲/۱ سال ($SD=۳/۴$)، ۵۹/۱ درصد مؤنث و ۹۲/۹ درصد مجرد بودند. مقطع تحصیلی نمونه ها در ۳/۵ درصد کاردانی، ۵۰/۴ درصد کارشناسی، ۷/۸ درصد کارشناسی ارشد و ۳۸/۴ درصد دکتری (پزشکی عمومی و دکتری تخصصی رشته های پزشکی و علوم پایه) بود. وضعیت اقتصادی ۴/۹ درصد نمونه ها ضعیف و ۴۶/۱ درصد دانشجویان در خوابگاه زندگی می کردند. از بین نمونه ها ۹۱/۳ درصد هیچ گونه موادی مصرف نمی کردند و بقیه افراد سیگار، الکل، تریاک و هروئین استفاده می کردند.

نمودار شماره ۱ - توزیع فراوانی مطلق و نسبی نمونه ها بر حسب دانشکده محل تحصیل

در پاسخ به این سؤال که شایع ترین راه انتقال ایدز در ایران چه می باشد؟ ۶۱/۹ درصد اعتیاد وریدی که گزینه صحیح می باشد را پاسخ دادند و ۳۷/۶ درصد جواب نادرست و ۰/۵ درصد از دانشجویان راه انتقال را نمی دانستند. در جدول ۱ توزیع فراوانی پاسخ صحیح به سؤالات آگاهی در مورد بیماری ایدز و در جدول شماره ۳ آگاهی دانشجویان از راه های انتقال بیماری ایدز نشان داده شده است. از نظر آگاهی ۶۰ درصد از

جامعه مطالعه کلیه دانشجویان رشته های مختلف دانشگاه علوم پزشکی ایران بودند، تعداد نمونه ۵۵۰ و روش نمونه گیری به صورت تصادفی و با توجه به مطالعات مشابه ۱۰ درصد دانشجویان هر دانشکده بودند. ابزار مطالعه پرسشنامه خود ایفا بوده که توسط دانشجویان در محل دانشکده ها (کتابخانه، کلاس درس و غذاخوری و غیره) تکمیل گردید. از تعداد ۵۵۰ پرسشنامه ای که در اختیار دانشجویان دانشکده های مختلف قرار گرفت، ۴۲۵ پرسشنامه تکمیل و بازگردانده شد. پرسشنامه تهیه شده حاوی ۴ قسمت اطلاعات دموگرافیک، سؤالات آگاهی، سؤالات نگرش و عملکردی بود که قسمت آگاهی ۱۴ سوال و بخش نگرش و عملکردی شامل ده سؤال بود. سطح آگاهی و عملکرد بر اساس نمرات کسب شده به سه قسمت ضعیف (مساوی یا کمتر از نمره ۷)، متوسط (بین نمره ۸-۱۱) و خوب (نمره ۱۲-۱۵) رتبه بندی گردید.

جهت اندازه گیری نگرش از مقیاس لیکرت ۵ قسمتی استفاده شد. سؤالات نگرش شامل نگرش نسبت به خطر انتقال، کسب اطلاعات و راه های پیشگیری و درمان بود. میانگین نمرات نگرش براساس کاملاً موافقم نمره ۲، موافقم نمره ۱، نظری ندارم نمره ۰، مخالفم نمره ۱- و کاملاً مخالف نمره ۲- محاسبه شده است و میانگین هر سؤال از ۲- تا ۲ تغییر می کند. برای تعیین نمره کل نگرش (نمره سؤالات منفی در یک منفی ضرب شد) و در نتیجه میانگین نمره کل نگرش نیز از ۲- تا ۲ تغییر می کند و برابر ۰/۸۶ ($SD=۰/۴$) با حداقل ۰/۸۷- و حداکثر ۱/۹۳ بود.

داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و آزمون Chi^2 ، t-test و آنالیز واریانس و در نظر گرفتن سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

آگاهی خوب، ۵۹/۳ درصد از آگاهی متوسط و ۴/۵ درصد از آگاهی ضعیفی برخوردار بودند. بین سطح آگاهی دختران، پسران و تأهل در خصوص بیماری ایدز و راههای انتقال آن تفاوت معنی داری وجود نداشت. و ۵۷/۵ درصد پسران و ۶۰/۶ درصد دخترها از آگاهی متوسطی برخوردار بودند (جدول

شماره ۲). اکثر دانشجویان دانشکده های مختلف از سطح آگاهی متوسطی نسبت به ایدز برخوردار بودند (جدول شماره ۲). اما در دانشکده بهداشت و پزشکی سطح آگاهی بالاتر بود. اما این اختلاف از نظر آماری معنی دار نبود.

جدول شماره ۱ - توزیع فراوانی پاسخ صحیح به سوالات آگاهی در خصوص بیماری ایدز

سوال	درست (درصد)	غلط (درصد)	نمی داند (درصد)
عامل بیماری ایدز چیست ؟	۹۹/۱	۰/۹	۰
تشخیص بیماری با کدام آزمایش است؟	۶۷/۵	۱۶	۱۶/۵
شایع ترین راه انتقال ایدز در ایران کدام است؟	۶۱/۹	۳۷/۶	۰/۵
بهترین وسیله جلوگیری از انتقال ایدز از راه تماس جنسی کدام است؟	۹۵/۱	۴	۰/۹
کدام یک برای ضد عفونی وسایل آلوده به HIV استفاده می شود؟	۷/۵	۱۹/۵	۷۳
درباره تماس پوست سالم با خون، انتقال ایدز چگونه است؟	۶۶/۶	۲۱/۹	۱۱/۵
آیا از ظاهر هر فرد می توان بیماری را تشخیص داد؟	۸۶/۸	۴	۹/۲
آیا زندگی با فرد مبتلا به ایدز بدون تماس جنسی باعث انتقال بیماری می گردد؟	۶۲/۴	۲۸	۹/۶
آیا ایدز از مادر به کودک قابل انتقال است؟	۹۶/۰	۳/۳	۰/۷
آیا عامل ایدز با اشعه UV از بین می رود؟	۲۲/۴	۲۷/۳	۵۰/۳
آیا ویروس در محیط باقی می ماند ؟	۵۵/۵	۲۰	۲۴/۵
شستشو پس از نزدیکی، از ابتلا به بیماری ایدز پیشگیری می کند.	۸۲/۴	۲/۸	۱۴/۸
افرادی که با بیش از یک نفر روابط جنسی دارند، امکان ابتلایشان به بیماری بیشتر است.	۹۴/۴	۲/۶	۳
با انجام آزمایش تشخیص ایدز ، قبل از ازدواج ، می توان از انتقال ایدز جلوگیری کرد.	۸۴/۹	۱۰/۱	۵
اجتناب کامل از رابطه جنسی ، تنها راه برای پیشگیری از بیماری ایدز است.	۹۶	۲/۱	۱/۹

در مورد منابع کسب اطلاع ۷۵/۸ درصد از دانشجویان به رسانه های جمعی (رادیو و تلویزیون) به عنوان یکی از منابع کسب اطلاع خود در مورد ایدز اشاره کرده بودند که بیشترین رقم را در بین منابع کسب آگاهی این گروه به خود اختصاص داده است (نمودار شماره ۲). همان گونه که در جدول شماره ۳ مشاهده می گردد بیشتر دانشجویان از راه های شایع انتقال بیماری آگاهی داشتند. در جدول شماره ۴ رابطه میانگین نمره نگرش با

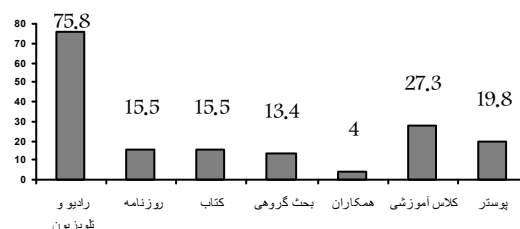
متغیرهای فردی در گروه های مختلف نمونه های مورد بررسی نشان داده شده است. با توجه به نتایج بین جنسیت، تأهل، نگرش به ایدز تفاوت معنی داری وجود نداشت و اکثر دانشجویان دارای نگرش خنثی نسبت به ایدز بودند، اما دانشجویان دانشکده مدیریت و بهداشت و دانشجویان مقطع فوق لیسانس نگرش بهتری نسبت به گروه های دیگر داشتند. ۲/۶ درصد نمونه ها در مورد ایدز با پزشک متخصص مشاوره کرده بودند. اکثر دانشجویان ۸۴/۷ درصد

HIV انجام داده بودند. ۵۲ درصد نمونه ها در موقع مراجعه به آرایشگاه از وسایل آرایشی اختصاصی استفاده می کردند.

روش صحیح برخورد با وسایل آلوده به خون را می دانستند. ۵۵/۵ درصد نمونه ها در مورد رفع آلودگی محیط با خون آگاهی داشتند که ضد عفونی با وایتکس عملکرد صحیح بود. ۸/۷ درصد نمونه ها تست

جدول شماره ۲ - توزیع فراوانی نسبی سطح آگاهی دانشجویان تحت مطالعه بر حسب متغیرهای دموگرافیک

متغیر	گروه بندی	سطح آگاهی			P-value
		خوب (درصد)	متوسط (درصد)	ضعیف (درصد)	
جنس	پسر	۳۸/۵	۵۷/۵	۴/۰	۰/۶۹۹
	دختر	۳۴/۷	۶۰/۶	۴/۸	
وضعیت تأهل	مجرد	۳۵/۴	۶۰/۳	۴/۳	۰/۳۳۵
	متاهل	۴۶/۷	۴۶/۷	۶/۷	
دانشکده	پزشکی	۴۲/۰	۵۵/۶	۴/۵	۰/۳۵۹
	پیراپزشکی	۳۴/۱	۶۱/۰	۴/۹	
	مدیریت	۲۸/۱	۶۴/۹	۷/۰	
	بهداشت	۴۴/۹	۵۱/۰	۴/۱	
	توانبخشی	۲۶/۰	۶۷/۱	۶/۸	
	پرستاری	۳۴/۹	۶۰/۵	۴/۷	
مقطع	دکتری	۴۱/۷	۵۵/۸	۲/۵	۰/۱۳۷
	فوق لیسانس	۳۶/۴	۶۰/۶	۳/۰	
	لیسانس	۳۳/۶	۶۰/۷	۵/۶	
	کاردانی	۱۳/۳	۷۳/۳	۱۳/۳	
وضعیت اقتصادی	خوب	۴۲/۳	۵۳/۸	۳/۸	۰/۳۰۳
	متوسط	۳۴/۳	۶۱/۳	۴/۴	
	ضعیف	۲۳/۸	۶۶/۷	۹/۵	
مصرف سیگار، الکل یا مواد	بلی	۳۲/۴	۶۲/۲	۵/۴	۰/۸۶۲
	خیر	۳۶/۶	۵۹/۰	۴/۴	
محل سکونت	منزل پدری	۳۸/۴	۵۵/۹	۵/۶	۰/۸۱۲
	شخصی	۳۶/۴	۵۹/۱	۴/۵	
	اجاره	۳۶/۷	۵۶/۷	۶/۷	
	خوابگاه	۳۴/۲	۶۲/۸	۳/۱	

نمودار شماره ۲ - توزیع فراوانی نسبی منابع کسب اطلاعات دانشجویان در خصوص بیماری ایدز

جدول شماره ۳ - توزیع فراوانی نسبی پاسخ دانشجویان به سوالات آگاهی درخصوص راه های انتقال ایدز

راه انتقال	درست (درصد)	غلط (درصد)	نمی دانم (درصد)
بوسیدن	۹۵/۱	۲/۴	۲/۶
شیر دادن	۷۱/۸	۲۱/۶	۶/۶
اشک	۸۲/۴	۸/۵	۹/۲
ترشحات پوستی	۷۱/۱	۱۶/۷	۱۲/۲
تعریق	۸۸/۵	۳	۸/۵
مدفوع	۸۶/۸	۵/۲	۰/۸
ادرار	۸۶/۸	۶/۶	۶/۶
حمام و توالت مشترک	۸۱/۶	۵/۹	۱۲/۵
پاشیدن خون در چشم	۵۹/۳	۱۶/۷	۲۴
اقدامات دندانپزشکی	۹۸/۱	۱/۲	۰/۷
دستگاه دیالیز	۸۳/۱	۴/۲	۱۲/۷
سونا و استخر	۸۳/۳	۵/۴	۱۱/۳
تماس و گاز گرفتن حیوان	۴۴/۹	۳۵/۸	۱۹/۳
گزش حشرات	۶۸	۱۶	۱۶

جدول شماره ۴ - ارتباط میانگین نمره نگرش نسبت به ایدز با متغیرهای فردی

متغیر	گروه	میانگین	انحراف معیار	P-value
جنس	مرد	۰/۸۵	۰/۴۳	۰/۶۳۴
	زن	۰/۸۷	۰/۳۷	
تاهل	مجرد	۰/۸۵	۰/۳۹	۰/۴۴۳
	متاهل	۰/۹۳	۰/۵۳	
دانشکده	پزشکی	۰/۸۲	۰/۳۷	۰/۰۰۲
	پیراپزشکی	۰/۸۵	۰/۳۴	
	مدیریت	۰/۹۸	۰/۳۸	
	بهداشت	۰/۹۹	۰/۴۶	
	توانبخشی	۰/۷۴	۰/۳۶	
	پرستاری	۰/۸۸	۰/۴۹	
مقطع	دکتری	۰/۸۲	۰/۳۷	۰/۰۳۷
	فوق لیسانس	۱/۰۱	۰/۴۳	
	لیسانس	۰/۸۷	۰/۴۲	
	کاردانی	۰/۷۱	۰/۲۶	
وضعیت اقتصادی	خوب	۰/۸۰	۰/۴۳	۰/۱۱۶
	متوسط	۰/۸۹	۰/۳۶	
	ضعیف	۰/۸۰	۰/۵۶	
مصرف مواد	بلی	۰/۷۹	۰/۴۷	۰/۳۹۰
	خیر	۰/۸۶	۰/۳۹	
محل سکونت	منزل پدری	۰/۸۵	۰/۴۰	۰/۸۶۹
	شخصی	۰/۸۲	۰/۳۸	
	اجاره	۰/۹۱	۰/۴۲	
	خوابگاه	۰/۸۶	۰/۴۰	

بحث و نتیجه گیری

یافته های مطالعه حاضر نشان داد که دانشجویان دانشکده های مختلف در زمینه آیدز آگاهی داشتند، هر چند که این آگاهی دانشجویان در سطح متوسطی قرار داشت. همچنین این مطالعه نشان داد دانشجویان آگاهی خوبی در خصوص راه های انتقال، پیشگیری و خطر آلودگی به HIV دارند.

در مطالعات برزیل^(۱۱)، ترکیه^(۱۲)، ژاپن^(۷) و هندوستان^(۶) سطح آگاهی دختران و پسران دانشجو و همچنین دختران و پسران دانش آموز با یکدیگر تفاوت معنی داری داشته است که برخلاف مطالعه حاضر می باشد، چرا که در مطالعه پیش رو مشخص شد که بین میزان آگاهی دختران و پسران دانشجو در سنین مختلف نسبت به آیدز با یکدیگر تفاوت معنی داری وجود ندارد که این امر می تواند ناشی از دسترسی یکسان دانشجویان دختر و پسر به راه های کسب اطلاعات و آموزش در بین دانشگاهیان باشد. مطالعه پیش رو از این نظر مشابه مطالعه ای است که در دانشگاه علوم پزشکی همدان انجام شده است.^(۹) در آن مطالعه مشخص شد که آگاهی دختران و پسران دانشجو تفاوتی با یکدیگر نداشته است. نتایج مطالعه حاضر مشابه یافته های مطالعه در ترکیه^(۱۲) و انگلستان^(۱۳) و خلاف مطالعه در دانشگاه گیلان^(۱۰) است که میزان آگاهی نسبت به آیدز با بالا رفتن سن افزایش می یابد، چرا که در نتایج مطالعه پیش رو مشخص شد که سطح آگاهی در سنین مختلف در زمینه آیدز با همدیگر تفاوت معنی دار ندارند، که این می تواند به دلیل حساس شدن دانشجویان مسن تر نسبت به راه های انتقال آیدز و کسب آموزش بیشتر در این خصوص در دانشگاه و از طریق رسانه های جمعی باشد.

مطالعاتی که در بین دانشجویان داخل و دانشجویان نیجریه^(۱۵)، اسپانیا^(۱۶) و عربستان سعودی^(۱۷) انجام شد، رسانه های گروهی به خصوص رادیو و تلویزیون بیشترین منبع کسب اطلاع را تشکیل می داده اند که این موضوع ممکن است به دلیل دسترسی بیشتر دانشجویان و مردم به این رسانه باشد. لذا رسانه ها می توانند با ارتقاء کمیت و کیفیت برنامه های آموزشی، به خصوص در اوقات مختلف شبانه روز که رسانه های گروهی شنونده و بیننده بیشتری دارند تأثیر قابل توجهی بر آگاهی جامعه داشته باشند. هر چند که اکثر دانشجویان راه های انتقال آیدز را می دانستند و آگاهی و نگرش خوبی در این زمینه داشتند، ولی آگاهی آن ها نسبت به راه های اثبات نشده مانند نیش حشرات، بوسیدن و ترشحات بدن کم بود که این می تواند در ایجاد نگرش منفی آنان نسبت به موضوع اثر گذاشته و باعث ترس بی دلیل در معاشرت های عادی با افراد آلوده و یا بیماران گردد.

بیشتر دانشجویان مورد مطالعه نسبت به سه جنبه آیدز (انتقال، پیشگیری و درمان) نگرش مثبت داشتند. در مطالعات مختلفی که در کشور ایران در بین دانشجویان یا دانش آموزان صورت گرفته، مشخص گردیده که نگرش منطقی و صحیحی نسبت به موضوع وجود دارد. در کشور چین در بررسی به عمل آمده مشخص شد که ۹۰-۱۰۰ درصد از دانشجویان پزشکی قبل از بررسی مداخله ای (آموزش) از راه های انتقال HIV اطلاع داشتند، اما ۴۳ درصد از آنان علاقمند به مراقبت از بیماران نبوده و نگرش منفی نسبت به آنان داشتند، ولی بعد از آموزش های داده شده فقط ۲۱ درصد از دانشجویان نسبت به بیماران مبتلا نگرش منفی داشتند.^(۱۸)

به طور کلی یافته های این مطالعه و سایر مطالعات

رادیو و تلویزیون) و واحد درسی مجزا دانشگاهی پیش بینی شود. همچنین می توان با آموزش و تغییر نگرش های منفی و ایجاد رفتار مناسب در مقابل بیماری در گروه های مختلف جامعه و همچنین آموزش راه های پیشگیری و انتقال، به فرد آلوده به HIV ادامه زندگی عادی در جامعه را داد.

تقدیر و تشکر

پژوهشگران از معاونت آموزشی و دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی ایران که در امر پژوهش ما را یاری رسانده اند صمیمانه تقدیر و قدردانی می نمایند.

فهرست منابع

1- Montazeri A. Aids knowledge and attitudes in Iran: results from a population-based survey in Tehran. Patient Education and Counseling.2005;57:199-203. [about 4 page].available from: www.elsevier.com/locate/pateducou

2- UNAIDS/WHO.AIDS epidemic:[update December 2006] <http://www.unaids.org/en/resources/epidemiology.asp> [about 20 pages].(Accessed 23 September 2006).

3- Ministry of Health. HIV/AIDS statistics; update August 2006. Tehran, Iran:Ministry of Health, Center for Disease Management.2004:[about 25 pages].

4- UNAIDS.AIDS epidemics by country. <http://www.unaids.org/en/geographical+area/by+country.asp> [about 15 pages].(Accessed 23 September 2004).

5- Ball J. School based HIV and AIDS prevention: Chalk and Talk is not enough. React.1997;1:1-3.

6- LAL SS,Vassan R, Sarma PS. Knowledge and attitudes of college student in Kerala toward AIDS/HIV, Sexually transmitted disease and sexuality. Nati Med J India.2000;13(5):231.

7- Maswanya E,Moji K, Aoyagi K, Yahata Y, Kusano Y, Nagata K,Izumi T, Takemoto T. Knowledge and attitudes toward AIDS among female college students in Nagasaki. Jpn Health Educ Res.2000;15:5-11.

نشان می دهد که آگاهی دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی در سطح بالائی قرار ندارد و با توجه به این که گروه های علوم پزشکی به خصوص پزشکان و پرستاران که در تماس با خون و فرآورده های آن و ترشحات و غیره می باشند و در معرض خطر آلودگی هستند و از آنجائی که ایدز بیماری عدم آگاهی است.^(۱۹) باید به منظور پیشگیری، به ارتقاء سطح آگاهی دانشجویان توجه خاصی شود و برنامه ریزی های دقیق تر و هم جانبه تری انجام شود، حتی بهتر است برای افزایش آگاهی دانشجویان برنامه های آموزشی مناسب را از طریق رسانه های گروهی (به خصوص

8- Lohrman C, Valimaki M, Souminen I. German nursing Students Knowledge and attitudes to HIV and AIDS. Two decades after the fives AIDS cases Adr Nurs.2000;31(3):696-703.

9- Fathi Y, Tavakol M. Knowledge and attitude of Hamdhan University Non- Medical Students towards ADIS. Gums.1996;4(1):40-6.

10- Panahandeh Z, Taramian S. Knowledge and attitude of Guilan University Non- Medical Students towards ADIS in 1381 Year. Gums. 2004;13(49):20-4.

11- Oliveira ER, Narendran S, Falcao A. Brazilian Dentals students Knowledge and attitudes to HIV infection. AIDS Care.2002;14(4):569-76.

12- Savaser S. Knowledge and attitudes of high school student about AIDS: a Turkish perspective. Public Health Nurs.2003;20:71-9.

13- Pisani E, Garnett GP, Brown T, Stover J, Grassly NC, Hankins C, Walker N, Ghys PD. Back to basics in HIV prevention: focus on exposure. Br Med J.2003;326:1384-7.

14- Tavoosi A, Zaferani A, Enzevaei A, Tajik P, Ahmadinezhad Z. Knowledge and attitude towards HIV/AIDS among Iranian students. BMC Public Health. 2004;4:17-22.

15- Arowojolu AO. Sexuality, contraceptive choice and AIDS awareness among Nigerian undergraduates. Afr J Repord Health. 2002; 6(2): 60-70.

16- Kerr C, Horrocks M. Knowledge Values attitudes and Behavioral intent of Nova medical student toward AIDS and patient with AIDS. C J Public Health. 1994; 92(2): 124.

17- Al-Ghanim SA. Knowledge and attitudes toward AIDS/HIV in Saudi Arabia. S Med J. 2005; 26(5): 812-818.

18- Buskin SE. HIV/AIDS Knowledge and attitudes in Chinese Medical Professionals and Students before and after an informational Lecture on HIV/AIDS. J Public Health Pract. 2002; 8(6): 38-43.

19- Meharbitavana A. Attitude to HIV infection in world. Hakim J. 1998; 1(2): 141-45.

Knowledge, Attitude and Practice of Iran University of Medical Sciences Students about AIDS

*Reza Mirnejad¹⁵ PhD   Jalal Kiani¹⁶ MSc   Farhad Jeddi¹⁷ MSc   Farshid Alaedini¹⁸

PhD

Abstracts

Background and Aim: Young people are the major group at risk of acquiring AIDS worldwide. It seems that proper education and having knowledge about prevention methods is the most effective way for reducing the risk of HIV infection among this group. The aim of this survey was to elucidate the degree of knowledge, attitude, and practice of Iran University of Medical Sciences students about AIDS in 2006-2007.

Material and Method: The study population consisted of 4237 students, from which 550 students were selected randomly based on each school/faculty student population. A self-administered questionnaire, consisted of questions regarding demographic data, knowledge, attitude, and practice about AIDS, was used to collect data. Data were analyzed by SPSS software.

Results: Most students in different grades and schools/faculties had high levels of knowledge (above 60%) about AIDS and its transmission routes. Among them, medical students had the highest level of knowledge, compared with other students ($P < 0.05$). Most students (75.8%) indicated that they had been previously informed about AIDS through mass-media (radio, TV). Seventy five percent of the samples had positive attitude towards preventive methods and believed that by strictly observing preventive behaviors, it is not only possible to reduce the chances of disease transmission, but also, to interact with AIDS afflicted individuals, properly. Around 84.7% of the students believed that proper sterilization of instruments is adequate for virus eradication and 55.5% of them believed that chlorine bleaching of blood contaminated surfaces is the best disinfection method.

Conclusion: The results of this survey indicate the importance of education through mass media and other means such as university books, in reducing the risk of AIDS transmission. Education of preventive methods, both in simple and sophisticated language can do the most in elevating the general knowledge of people about AIDS and its methods of transmission.

Keywords: Knowledge- Attitude- Practice – HIV- Student

Received: 23 Nov, 2007

Accepted: 20 Dec, 2008

---

¹ Ph.D Candidate in Microbiology, Iran University of Medical Sciences and Health Services, Tehran, Iran
(*Corresponding author) Email: RmirnejadReza@yahoo.com

¹⁶ MSc in Virology, Iran University of Medical Sciences and Health Services, Tehran, Iran

¹⁷ MSc in Microbiology, Iran University of Medical Sciences and Health Services, Tehran, Iran

¹⁸ PhD in Epidemiology, Department of Epidemiology and Statistics, Health Researchers Institute, Tehran, Iran

نشریه دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران (دوماهنامه پرستاری ایران)
دوره ۲۱، شماره ۵۶، اسفندماه ۱۳۸۷، ۹-۲۳